Synsfaglige netværksdage i netværket for Synskonsulenter for Skoleelever og Unge - opsamling

Tirsdag d. 12. maj kl. 10.00 til onsdag d. 13. maj kl. 13.00

Lokation: Comwell HC Andersen Odense, Claus Bergs Gade 7, 5000 Odense C.

Opsamling fra dagene:

Ændringer i program og ophold:

Dagen før netværksdagene kontaktede Comwell, at de ikke kunne have alle gæster, boede pga. ombygning. Der kunne bo 10 personer på hotellet. De øvrige gæster blev tjekket ind på nabohotellet Odeon. Som en kompensation var der gratis parkering til deltagerne. Der var desværre ikke parkeringspladser til alle.

Pga. afbud var der ændringer i programmet.

PROGRAM

Tema: Overgange

Tirsdag d. 12. maj 2026

09.30 – 10.00	**Tjek ind** Navneskilt
10.00 – 10.15	Velkomst, præsentationsrunde, og fællessang v. Hans-Kristian, synskonsulent, Synscenter Refsnæs
10.15 – 10.30	Præsentation af tankerne bag emnet: Overgange – paraplyen v. Inge Winther Balleby, synskonsulent v. CKU Hillerød Overgange kan referere til mange forskellige aspekter i livet, lige fra de små skift i dagligdagen til større livsændringer. Fx fra bh. til 0. kl. eller lovgivning: Folkeskoleloven – SPS Jf. Word dokument med opsamling på paraplyen
10.30 – 12.00	**Fra børnehave til ungdomsliv:**

At navigere i de store overgange for børn og unge med synsnedsættelse v. Tabita Hejl, klinisk psykolog v. Synscenter Refsnæs

Livet fra barn til ung inkluderer en række markante skift – fra børnehavens nære ramme til grundskolens krav og videre ind i ungdomslivets søgen efter identitet og selvstændighed. Hver overgang kræver forberedelse og forståelse for de psykologiske processer. Dette oplæg har fokus på, hvordan vi som fagprofessionelle støtter elevernes trivsel og mestring gennem overgange. Vi ser på de barrierer, der kan opstå og på styrkelse af handlekraft og selvtillid

Punkter fra Tabitas oplæg:

- At kunne være i ændringer
- Eksekutive funktioner – påvirkelig af vores livsomstændigheder
- Hvad skal vi gøre dem klar til at kunne?
- Elever med synsnedsættelse misser informationer, kan have svært ved at honorere de ekstra ting man i skolen skal holde styr på.
- Selvstændighed – handlende individer
- Udskoling – eksistens – hvem er jeg?
- Mellemtrin – At kunne miste venner. Måler sig med andre. Støtte til at få strukturer tanker. At eleven får en aktiv stemme.
- Indskoling – overgang bh til skole. Der er ofte flere børn i klassen. Der er et fast program. For alle – at kunne finde sin plads, forstå rammerne, klasselokalet har fokus på at styrke de visuelle indtryk fx orienterer sig på et skoleskema.
- Der skal være tid til at øve/træne hvor man fx skal finde tingene i lokalet.
- At lave brugbare ydrerammer fx i klassen, pauser (struktur for det uformelle rum).
- Praksis at bh. Leders timer i der første kvartal følger med over i 1. klasse – 2 lærer ordning.
- Ledelsen med i overgangene
- Processer før en overgang – delelementer
- At få styrket de eksekutive funktioner. Tabita og Natalie er i gang med at lave små videoer til underviser og konsulenter.
- OBS på at der også er SFO/FO tid.

Case/Madeline:

- Placering i lokalet – fx lysindfald
- Dialog med personale
- Tilgængelighed af materialer
- Udtrætning
- Snak med forældrene, hvor er de henne ift. skolestart
- Overleveringsmøder

12:00 – 13.00 Frokost

13:00 – 15.00 **Støttelærerfunktionen – hvad understøtter og hvad udfordrer inklusion?**
v. Anders Sølund Dolleris, synskonsulent v. CKU Skive/Viborg

Hvordan kan støttelæreren være en ressource for barnet, klassen og lærerne – uden at blive en barriere for inklusion?
Punktet indledes med et oplæg fra Hillerød, hvor synskonsulent Tina Hillersborg og støttelærer Louise Wodstrup deler deres erfaringer med at løse opgaven i praksis.

Herefter inviteres deltagerne til gruppedrøftelser omkring synskonsulent og støttelærerrollen, hvor der drøftes succeser, faldgruber og konkrete løsninger.

Formålet er at udveksle konkrete erfaringer og perspektiver, så vi sammen kan styrke kvaliteten af støtten og inklusionen i skolemiljøet.

Støttepersonens rolle:
- Prøver at blive klædt på ift. lys, placering i lokalet, hvilke hjælpemidler skal anvendes og synstolke.
- Synskonsulentens rolle var bl.a. at bakke Louise op og svarer på alle hendes spørgsmål.
- Der var behov for at hjælpe synseleven med følelsesmæssig regulering
- Fortælle hvornår talen var til ham.
- Støtten: Svært at forstå hvad der foregår i rummet, når man ikke kan se.
- Støtten: At være mellemled mellem skole-forældre og kommune
- Støtten: Godt at have synskonsulenten med til møderne, da der var brug for, at faglærerne forstod, hvorfor de skulle gøre noget andet.
- Støtten: Har en stor opgave i at blive ved med at fortælle kollegaerne hvad de skal huske ift. tilgængelighed.
- Der er brug for rammer og struktur.

- Støtten: Var i begyndelsen med i alle frikvarterne. Fokus på de sociale kompetencer.
- Støtten: Deltog i teammøderne – tænkte på hvordan kommer eleven med i undervisningen?
- I udskolingen – nye ting på bane fx projektarbejde, ture.
- Det værste ved at gå i skole er at skulle oplære støtte og lærer

Gruppearbejde:
Bliver du som synskonsulent inddragelse i processen omkring støtte?
- Vi tilbyder vores hjælp.
- At kunne skriftlig gøre støttebehovet.
- Synskonsulent – beder om at det er det uddannet personale vi holder møder med.

Hvem får støtte?
- Jungle – meget dårligt seende, mistrivsel

Hvor mange timer anbefales?
- Individuelt
- Vigtigt:
  få støttetimer – timerne gives til teamet.
  Faglig støtte i fx fysik og kemi, da der er behov for viden inden for faget for, at kunne være støtte.
-

Hvilke fag kræver støtte?
- Det kommer an på eleven. Nogle gange skal "interesse" støttes, så eleven får lyst til skole, andre gange er det i de praktiske fag.

Skal der være støtte på i frikvarteret?
- Ja i nogle tilfælde. Hjælp til at tolke sociale situationer.

2 lærerordning?
- Ja, god ide, hvis de har kendskab til eleven.

Hvad er en god støtte?
- En der har blik for, hvornår der skal gives støtte, hvornår eleven kan selv, kan se hvad eleven har behov for at blive kompenseret for.

- Støttens fornemmeste opgave er at gøre barnet ansvarlig for sig selv – at kunne mærke efter.
- Pædagogisk uddannet støtte virker bedst. 4'gerne skal videre på et tidspunkt.
- Hvad er bedst? Få timer med en god støtte frem for mange timer med en dårlig støtte!
- Indskolingen - pædagog, som støtte
- Mellemtrin og udskoling – lærer som støtte
- Støttepas – viden kan bringes videre til den næste støtte/voksen.

Hvad er en dårlig støtte?
- Én der vil gøre alt for eleven, "ven"støtte, dem der ikke stiller krav eller er nysgerrig på elevens adfærd.
- Lange forløb med den samme støtte kan ende i en træt relation.

Hvad gør du, hvis støtten ikke fungerer?
- Prøver at få det italesat – men det er svært.
- Det kan være svært at komme af med en dårlig støtte.

Hvad er lærerens opgave?
- Forberede undervisningen og undervise eleven – ligesom alle de andre elever.
- Fare for at læreren fra lægger sig ansvar for undervisningen. Viden om hvilken opgave støtten har.
-

Kan man støtte for meget?
- Ja.

Hvem har ansvaret for elevens faglige udvikling?
- Lærerne

Hvem forbereder og tilrettelægger undervisningen?
- Støtte og lærer i samarbejde.
- Ikke fysisk støtte – men støtte til at tilgængelig gøre materialer.
- Støttefunktion ligger ude hos alle.

Andet:
- Den store problematik er at få bevilliget støtte og ofte ender med mistrivsel inden der sker noget.

15.00 – 15.30	Pause m. kaffe/te og faglig sparring
15.30 – 17.00	**Gruppearbejde vedr. overgangsproblematikker** v. Inge Winter Balleby og Lisbeth Bollerup Lorentzen Drøftelser og sparring vedr. særlige opmærksomheder ifm. de overgange i møder i jeres vejledning i hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling. Til fælles opmærksomhed og inspiration Jf. Word dokument med Hvad skal vi, som synskonsulent være særlig opmærksom op ved overgange i skoleregi.
17.00 – 18.00	**Landet rundt** - hvad er der sket på dit center det forgangene år v. Lisbeth Bollerup Lorentzen, synskonsulent ved CSA Århus Nye tiltag, ansatte, organisering, specielle udfordringer, aktuelle udviklingsprojekter mm. Følgende steder har fået ny konsulent indenfor skoleområdet: Vordingborg Synscenter Refsnæs Herning Århus Flere af deltagerne er i gang med at tage modul 2 på PD-uddannelsen. Der blev snakket om en bekymret ang. om uddannelsen bliver en mulighed i fremtiden.
18:00 – 18.30	Pause
18.30 – 20.00	Middag

Feedback på at programmet fra 20.00 til 21.00 var ændret blev modtaget godt dels fordi der havde været et rigtig stort fagligt arbejde på dagen og dels fordi det har en stor værdi at netværke med sine kollegaer på et uformelt niveau.

Onsdag d. 13. maj 2026

07:00 - 08:00	**Morgenmad**

08:00 – 08.45 **Nyt fra DTHS vidensfora og NOVIR-netværk inkl. Q/A**

Repræsentanter fra DTHS vidensfora samt NOVIR-netværk orienterer om det aktuelle arbejde og indhenter netværkets input til gruppernes fremadrettede arbejde v. Hans-Kristian, Synscenter Refsnæs
DTHS-ledelse – intet nyt/Anders D.

DTHS vidensfora:

Lys og Belysning v. Dea og Anne J.:

Gruppen tager én gang årligt på virksomhedsbesøg. I år er der fokus på godt lys ift. specialbehov. Gruppen har deltaget i lyses dag. Gruppen opfordrer alle til at tage Lysudredningskurset.

Orientering og mobility v. Claus:

Gruppen mødes 4 gange om året. Der har været fokus på diskussionen om den farvet mobilitystok. Flere af gruppens medlemmer skal til verdens kongres i Indien til november 2026.

Claus fortæller om app'en Oko (iPhone – engelsk), som kan fortælle om lyskrydset er grøn eller rød.

Dea har et ønske om viden ang. Mobilitystok til småbørn (pre-cane).

Alice har et ønske ang. tilgængelighed ift. lydfyr, der ikke virker. Dea fortæller at man skal være obs. På, hvem der har tilsyn med den enkelte vej fx om det er kommunen el. vejdirektoratet.

Punkt og grafisk fremstilling v. Anne P. og Dorte L.:

Gruppen har øget fokus på Rytterholms metoden – teste læsehastighed.

Synscenter Refsnæs har 5 Tactonom Reader

Gruppen har deltaget i Netværksdage for voksne november 2025, hvor Dorte L. holdte et oplæg.

Sprogvurderingstesten i 0. klasse kan ikke lade sig gøre, når man er blind. Synscenter Refsnæs vil kontakte STUK ang. Problemstillingen.

6 pkt. – 8 pkt. De unge kan navigere mellem 6 & 8 pkt. Der skal holdes møde med dansk punktnævn. På årets computer camp skal der arbejdes med 8 pkt.

Der er et ønske om at Sanne D. kommer med i gruppen.

Lisbeth fortæller at skolekonsulenter har fået mulighed for at deltage på netværksdage for blinde/småbørn.

NOVIR-netværk:

Nordic network for Tactile reading and Braille – Ingen deltagende

Nordic network for psychologists v. Tabita og Nadia:

I gruppen (Norge, Sverige og Danmark) er der et ønske om, at flere af de nordiske lande deltager i netværket.

Fokus på udtrætning. Der kommer et fælles oplæg til efteråret.

På næste fysisk møde arbejdes der med testning af blinde børn. Psykolog fra Holland er ved at udvikle et testsystem.

Nordic network for ICT v. Hans-Kristian:

Der har været holdt et møde ang. Musik og it –
app med braille & noder.

08.45 – 09.30 **Synsudtrætning: Vejen fra projekt til screeningsværktøj**

v. Tabita Hejl, klinisk psykolog v. Synscenter Refsnæs

Synsudtrætning er ofte en overset ekstraopgave for børn og unge med synsnedsættelse. Med afsæt i en landsdækkende undersøgelse præsenteres der viden om fænomenet og introduceres et nyt screeningsværktøj. Oplægget giver indblik i resultaterne og demonstrerer, hvordan værktøjet anvendes i praksis - til brug ved tidlig opsporing og løbende forebyggelse af synsudtrætning.

Opsamling:

IBOS skal arbejde med synsudtrætning for voksne.

Synsudtrætningen påvirkes af hvor god omgivelserne er til at kompensere/tilgængeliggøre

Materialet er lavet til alm. Skole.

Over 50 besvarelser fra personalet

Når projektet er helt færdigt, vil Tabita inviterer til et Teamsmøde.

Mange af deltagerne (lærer/pædagog) viste ikke hvad elevens synsbrøk var.

Fysisktræt – hele nervesystemet påvirkes.

Delt opmærksomhed – ekstra udfordrende

Elever med synsnedsættelse bruger hukommelsen til at huske alt.

09.30 – 10.00 **Godt På Vej**

v. Hans-Kristian Bak-Hansen, Claus Anker, Lisbeth B. Lorentzen, Viktor Pedersen, Anne Paarup

Opsamling:

Det har været en lang proces at udarbejde materialet.

Godt på Vej! er en fortsættelse fra Godt Set!

Materialet lægger sig op ad et projekt på IBOS, som Kenn Warming, specialkonsulent er i gang med.

Materialet henvender sig til elever på mellemtrinnet og udskolingen

Materialet kan anvendes som udgangspunkt til en samtale med fx faglærer eller eleven. Et samtalehæfte hvis eleven ikke vil bruge sine hjælpemidler.

Materialet får beskrevet hvem der gør hvad ift. hjælpemidler.

Gruppen har valgt at anvende begrebet digitale devises i stedet for digitale hjælpemidler.

Lokaliseret den 15/5 2026 på https://mediateket.synref.dk/vare/godt-paa-vej/

10:00 – 10:15 Pause med te og kaffe

10:15 – 10:30 **Præsentation af det efterskolelignende tilbud ved Synscenter Refsnæs**
- og orientering om dialogmøde med synskonsulenter
v. Mette Sonne Knudsen, afdelingsleder, skolen v. SR og Tine Marcher, afdelingsleder, botilbud v. SR

Opsamling:
Efterskolen møder bl.a. elever i overgange, ingen selvtillid, isolation, hjælpemidler – stor modstand og ofte stort fagligt efterslæb
I skoleåret 2025-2026 går der 3 elever
Der har været et samarbejde med landet skolekonsulenter ift. at gøre efterskolen mere attraktiv fx eleverne kan starte i 7. klasse i stedet for 8. klasse. En bredere målgruppe.

10:30 – 11:45 **Synskonsulentens vejledningsrolle ifm. overgang til efterskole** v.
Anders S. Dolleris og Lisbeth B. Lorentzen

Erfaringsudveksling fra aktuelt forløb.
Fokus på synskonsulentens forberedelse ifm. overgangen til efterskole, herunder overgang fra PPR til SPS samt netværkets erfaringer med relevante efterskoletilbud der kan tilgodese målgruppens behov

- Forældrebrev – sendes i uge 7.
- Eksempel på køreplan – overgang fra PPR til SPS
- Erfaringsdeling fra fælles forløb
- Gruppedrøftelser

Opsamling:
Mulige efterskoler, som har erfaring med elever med synsnedsættelse:
Skolen for efterskole v. Vejle/Alice: https://skolenfor.dk/
Faaborg egens efterskole/Claus: https://faae.dk/

Ågård efterskole/Lone: https://www.aagaardefterskole.dk/
Lundby efterskole/Silvia: https://www.lundbyefterskole.dk/
Halstedhus efterskole/Pernille: https://halstedhus.dk/

11:45 – 12:00 Orientering om igangværende IKT-projekter v. IKT-gruppen
v. Anders S. Dolleris, Inge W. Balleby, Hans-Kristian Bak-Hansen, Viktor Pedersen, Pernille Geisler
Opsamling:
Introduktion til en kort video ang. Hvordan man kan lave tilgængelighed på Microsoft Edge. Ideen er at alle kan bidrage med kort videoer, som enten eleven eller personalet hurtigt kan tilgå, hvis der er problemer ift. tilgængelighed.
Pernille udgår af gruppen pga. nyt job hos Synscenter Refsnæs. Anne J./Slagelse vil gerne være med i gruppen.

12:00 - 12:30 Opsamling og afrunding
Herunder input til tema og indhold for årsmøde 2027, samt orientering om formøde vedr. indsamling af temaer til PET-møde med STUK i efteråret 2026. v. Lisbeth og Inge

Feedback:

- Super godt – rød tråd og meget relevant. (Anne J.)
- Der kommer en opsamling. Overveje om netværksdagene skal have ny placering hvert år, så vi kommer rundt i landet? (Alice)
- Befriende at få snakket mange ting igennem. At kunne få netværket (Claus)
- Super godt arbejde, Dejligt at der er noget ang. overgang til voksenlivet. At være bindeled. Stine og jeg formidler det videre til andre på IBOS/Stefan.
- Relevant indlæg (Kristi)
- Fint program. Godt at noget var blevet aflyst. Fint ikke at skulle noget om aftenen – gerne flere pauser næste år (Pernille)

- Lokalet var ikke optimalt (Anne P.)

Ideer til næste år fra deltagerne:

- Notatteknik – faststruktur og overblik (Tina H.)
- ADL (Tina H.)
- Oplæg ved Isabell/IBOS ang. Ingeniør pædagogik. Der er i øjeblikket mange artikler om lærer der oplever, at de har mange særaftaler ift. den enkelte elev (Anne P.)
- IKT – 3D print & AI – Brug de værktøjer der er. (Anne J.)

Tak for nu – og på gensyn til PET-møde (Prøver, Eksamen og Test) **d. 18.11.2026**

Næste årsmøde vil blive afholdt **d. 20.-21.05.2027** – sæt allerede nu kryds i kalenderen.